

Megjelenik hetenként kétszer
szombaton és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorallajhely
(Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 20 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Uj Magyarország felé

A Duna-medence tiz esztendővel a békeszerződések után még mindég kiforratlan állapotban sinyli az elvakult és igazságtalan béke áldatlan következményeit. A megmaradt Magyarországon nincs magyar ember, aki lemondana Szent István birodalmáról, mert szent meggyőződéssel él mindnyájunk lelkében a tudat, hogy a szent-istváni történelmi örökség az az egyetlen államjogi és területi egység, mely a magyar államiságot, Közép-Európa fejlődését és a Kárpátok ölen élő különböző népek boldogulását biztosítani tudja.

A Magyarország testéről leszakított nemzetiségek belátták rövid tiz esztendő alatt, hogy az új államalakulatok nem tudják számokra nyujtani azokat a faji és kulturális kereteket, melyekben nemzetiségi fejlődésük biztosítva volna. *A formáját kereső Közép-Európa felvet egy igen aktuális kérdést a magyarság előtt. Vajjon hogyan rendeznék be az új Magyarországot, ha az elszakított részek visszakérülnének? Pedig, hogy visszakérülnék, sem előttünk, sem ellenségeink előtt — nem kétséges, mert napról-napra a történelem nagy erejének következtetésével bizonyosodik be, hogy a békeszerződések teremtette helyzet tarthatatlan.* Az idő nekünk dolgozik, tehát gondolkodnunk kell, melyik ut visz az új Magyarország felé. *Ottlik László kiváló szociológusunk megadja a feleletet az új hazafiság fogalmában, mikor átértékeli a jövőendő Hungária szempontjából hazafiságunk lényegét. Az új hazafiság — neopatriotizmus — lényege az a felfogás, mely belátja azt, hogy Szent István hagyatéka nem a kisebbsége, nem többsége, nem uré, nem magyaré, hanem mindazoké akiknek ősei a Kárpátok medencéjében nyugszanak.* Az új hazafiság nem ismeri az ellentétet, mely magyart horvátot, tótot, erdélyi románt egykor elválasztott egymástól. Ugy látja, hogy ezek a népek problémáikat csak együtt, egymás támogatásával oldhatják meg, különben közös pusztulás lesz az

osztályrészüik. A mai magyar közvélemény nem vallja magáénak azt a kultur és nemzetpolitikát, amely a háboru előtti Magyarországot jellemezte. Nagyon fordult a világ tiz esztendő alatt s tudjuk, hogy a Pater testvér szerepében vagyunk otthon. A kiegyezés nem egyedül a mi érdekünk. Ezt már odaát, az ideiglenes határokon túl is tudják. Nemcsak a magyar róna veszette el a bérceket a trianoni béke következtében, hanem a bércek is elvesztették a rónaságot. *Nincs magyar földmives, aki annyit veszített volna, mint a tutajos, az arató, a drótos és ablakos tót atyafi.* Bármilyen sokat is vittek el a magyar mult momentumaiból, még mindig mi jártunk jobban, mint erdélyi és felvidéki testvéreink, mert nekünk és kizárólag nekünk, maradt meg Magyarország csodás, megragadó történetének mély s örök igazság és propaganda értéke. Thököly hiába harcolt a felvidéki öslakosság szabadságáért, Rákóczi hiába nyugszik a kassai dómban: ruténak, tótnak, akik valaha a fejedelmek hű katonái voltak, az ő nemes emlékkükben saját lelkét, történelmi multját tisztelni nem szabad. Helyettük a felvidék népének most Ziskrában és Prokopokban kell a maga nemzeti héroszait tisztelni, akikhez semmi közössége soha sem volt a szabadságért folytatott százados küzdelmek során. Vagy az erdélyi nép jobban járt-e azzal, hogy most Bethlen Gábor, Báthory István, vagy Fráter György történelmi dicsősége helyett Hora-Kloskával, Avram Jancuval kell beérnie?

Magyarország sohasem nyomta el a kisebbségeket. A vélt kisebbségi elnyomás legfennebb mindössze abban nyilvánulhatott, hogy a magyar állam megátolta a kisebbségeket, mint ideált, mint célkitűzést. A magyarországi kisebbségek nem voltak soha öntudatos faji lényegeket, hanem békes és szelid emberi masszák, amelyeknek felébresztése csupán néhány rajongó lélek céljaiban élt. A magyar állam ez ellen a cél ellen küzdött, olyan fegyverekkel, amelyek megfélemltek a kor szellemének és a civilizáció normáinak.

Hogy állunk jelenleg az elszakított nemzetiségekkel, erre ves-

sünk néhány futó pillantást. A horvátok helyzete rendkívül egyszerű. Itt sem a terület földrajzi egysége, sem lakosságának majdnem teljes egyöntetűsége, sem a történelmi hagyományok szilárdsága — nem is vitás. A horvátok tisztában vannak azzal, hogy egy Magyarországgal ma kötéendő föderatív unió nekik csupán előnyt hozhatna, anélkül, hogy nemzeti aspirációkból akár csak egy jottányit is fel kellene áldozniok. Mennyivel jobb helyzet volna számukra a régi kulturált testvéreppelenni ismét politikai közösségben, amelynek nagyobb anyagi erejére bátran lehet támaszkodni. Ma erkölcsileg és politikailag megalázva, gazdaságilag kizsákmányolva nyögnek a szerbek fajtestvéri uralma alatt.

A tótok szállásterülete korántsem mérkőzhetik a horvátokéval. Nekik mint nemzetnek, egyenlőre még politikai és adminisztratív hagyományai nincsenek. A tót vezérek ma még nem biznak bennünk, de mindinkább látják, hogy a cseh diktatura alatt soha sem tudják megvalósítani a tótság céljait. Nem kétséges, hogy a magyar közvélemény egyöntetűen kész elismerni a tót nemzet jogát az autonómiához. Ennek az autonómiának a tartalma azonban csak közvetlen tárgyalások útján volna tisztázható, mert majdnem teljesen attól függ, hogy mik volnának a tótság igényei. A mai Csehszlovákia keretei között éppen a tótok azok, akiknek nem lehet a határmenti magyar területeiről lemondaniok, mert a magyar tömegek nélkül az autonómia ügyét rövidesen végveszedelem fenyegetné. Ha a Felvidék visszakérülne Magyarországhoz, azonnal megszűnne a tótságot illetően az elnemzetiellenítés veszedelme, amely ma olyan nagymértékben fenyegeti a tótságot. Viszont a tót vezéreknek el kellene ismerni a tót nemzeti dominiumnak azt a területet, amelyen 40 % magyar él zárt tömegben. A tót-magyar probléma megoldásánál olyan példára volna szükség, mint a dél-afrikai unió, ahol a két uralkodó nyelv, az angol és holland, teljes egyenjogúságot élvez.

Erdély földrajzi keretei tiszták és az ősi „három nemzet” rendszerével világosan mutatják a

megoldásnak egyedüli helyes és lehetséges útjait. Erdélyben az a legnagyobb baj, hogy az erdélyi román külföldi szomszédjával közös eredetű és így némi joggal tartja magát a havasalföldi oláhval azonos népfajnak. A nagy román faji imperializmus ezért sokkal nagyobb ellentállásra képes, mint akár a jugoszláv, akár a csehszlovák állameszme Remény lehet arra, hogy meg fog születni az erdélyi román vezetőkben is a hajlandóság arra, hogy visszatérjenek az organikus történelmi fejlődés útjaira s a nagy román imperialista eszme helyébe megteremtsek a független Transsilvániát, az ősi három nemzetszerkezetnek új, korszerű tartalmat adva.

A rutén föld autonómiáját nemzetközi szerződés biztosítja. Egy pillanatilag sem lehet kétséges, hogy Magyarország a csehek által aláírt, de határidő nélkül meghosszabbított váltót a ruténség óhajának megfelelően kész volna a rutén nép boldogulására beváltani

Az új hazafiságnak ebben a fogalmazásában és formájában az a célja, hogy Szent István birodalmának összes népei egyforma büszkeséggel tekinthessék hazájuknak Magyarországot. Szent István Magyarországa nem kizárólag a mienk s amint joggal tekintjük egy közös történelmi mult kapcsán az elszakított részeket magunkénak, ugyanolyan joguk van a magyar és nem magyarajku testvéreinknek a Duna-Tisza síkjához. Amikor visszakérjük azt, amit tőlünk jogtalanul és igazságtalanul elvettek, ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy mi is tartozunk visszaadni az elszakított területek öslakosságának azokat a kincseket, amelyeket tőlünk vettek el igazságtalanul és amelyeknek mi vagyunk egyedüli, jogos és hivatott őrzi.

Ezekben összegezhető az új hazafiság, a neopatriotizmus alapja és tartalma. Ezek az elvek, elgondolások és szükségszerűségek azok, amelyek mindnyájunkat, magyarokat és idegenajku magyar testvéreinket át kell, hogy hassanak, mert csak ez az új tartalom, ez a történelmi mult nyugvó ideológia az új és boldog jövőendő ígéretek záloga.

Egyes szám ára 10 fillér

Dókus Gyula temetése

A vármegye közönségének osztatlan, őszintén mélységes gyásza kísérte vasárnapi utján utolsó nyugvóhelyére Nagyzemplénavármegye utolsó alispánját.

A gyász szélesen impozáns kezei, ezer és ezer főre rugó közönség részvétele a temetésen dokumentálták, hogy az elköltözött Dókus Gyula milyen mélységben és melegséggel feküdt a zempléni szivekben s mily erős, a halál által sem szétszakítható kötelékekkel fűzte a vármegye közönségéhez a legnemesebb érzések és indulatok kapcsolata.

A vármegye háza udvarán vasárnap délután végbement temetésen több ezer főre menő közönség vett részt. Széll József főispánnal élén a Törvényhatósági Bizottság, a vármegye belső és külső tisztviselői, Páyer Ferenc ált. püspöki helynök, Damjanovich Ágoston kanonok, Domján Elek főesperes, Roth Sámuel főrabbi, az egyházmegye és a sárospataki főiskola képviselője, a honvéd és csendőr tisztikar, Lehoczky Sándor kir. törvényszéki elnök, kuriai bíráló a kir. törvényszék, Zboray Károly min. tanácsos, kir. pénzügyigazgatóval a pénzügyi tisztikar, dr. Orbán Kálmán polgármesterrel a városi képviselőtestület és a hivatalnoki kar, Petreczky Jenő kir. tanfelügyelővel a kir. tanfelügyelőség s az iskolák tanári, tanítói személyzete és a többi állami, közigazgatási hivatalok vezetőikkel sűrű sorokban álltak körül a virágkoszorúkkal elhalmozott ravatalt.

A gyászszertartást a sárospataki főiskola énekharangának gyászzenéje vezette be, megható előzményeként Kiss Ernő esperes meghatóan elégius képekkel átszőtt, az elhunyt nagy életét átölelő gyönyörű gyászbeszédének.

Janka Károly egyházközlési főjegyző az egyházmegye és a sárospataki főiskola nevében bucsuztatta el a nagy halottat, körülszórva a ravatalt a mindenkor hálás emlékezés, a mindig tartó szeretet és megbecsülés hervadhatatlan virágaival.

Majd „égő könnyel szemeiben, fájdalmas és bánatos érzéssel szívében” id. Meczner Béla felsőházi tag vett könnyekig megindító búcsút az ifjúkori barát és tanultársától. Közel 70 éves barátság és szeretet fűzte egymáshoz a két kortársat s lehet e megindítóbb, tiszteletreméltóbb kép, mint amikor az árván maradt barát küzd az őt is íthagyott ravatalt mellett fel-feltörő könnyeivel, elborítva a nagy mult közös emlékeitől?

A Törvényhatóság, a vármegyei tisztikar nevében dr. Szirmay István t. főügyész mondott a történelmi távlatokba is bepillantó s a közelmúlt egyik súlyos történelmi tévedését a Dókus Gyula közigazgatási multjának nemes igazsága-

val megcáfoló s itt egész terjedelmében közölt búcsubeszédét:

*Tisztelt gyászoló Közönség!
Kedves Barátaim! Atyámfiai!*

Holló szárnyaival lebeg felettünk a zordon enyészet és pusztító erjét újból meg újból ránk viharozza dűhe... Alig két hete, hogy ugyanezen a helyen búcsút vettünk egy tisztársunktól, aki kiváló rátermettséggel irogatta Zemplénavármegye történetét, gyűjtögette annak adalékait és ma ismét temetünk...

Temetjük Nagyzemplénavármegye utolsó alispánját, aki hosszú évtizedeken át írta is és csinálta is ennek a nagy multtal dicsekvő vármegyének a történetét.

Dókus Gyulát temetjük, akinek teste is, lelke is megroppant, mikor Európa ujdonsült urainak parancsára ketté szakadt az ősi vármegye és a Laborc völgyét, az Ondava és Tapoly lankáit cseh zsupán kezdte boldogítani. Tartózkodó büszke ur természetete mindig idegenkedett a parvenüktől. Idegenkedett még akkor is, mikor ezek hódolva hajlongtak előtte. Azt tehát, hogy neki parvenüt parancsoljanak, az imperiuma alá tartozott vármegyének jó kétharmadrészét parvenüt rabolják el tőle — persze, hogy nem bírta elviselni.

Persze, hogy össze kellett törnie testben is, lélekben is, mikor eléje meredt a dermesztő valóság, hogy a „quinquaginta annorum fideliter peracta” hiába telt el. Amit épített összeomlott; amit még építeni akart, annak ideig-óráig le nem bírható erő állja útját. Nincs már angyalos magyar címer a felvidéki iskolákon, nincs már „magyar nyelvet és népvélelést terjesztő egyesület” Zemplénavármegyében!

Ugyan mit érezhetett a kivégzésre ítélt Magyarország egyik legnagyobb vármegyéjének alispánja, mikor a rettenetes összeomlás után azt is kellett olvasnia, hogy Magyarország feldarabolását a magyar közigazgatás készítette elő? A zsarnokoskodó magyar közigazgatás, amely elnyomta a nem magyar ajku nemzetiségeket? Sehöl e világon nem lehetne nyugodtabb lelkiismerettel szemébe nézni ennek a förtelmes vádnak, mint éppen a Dókus Gyula ravataltánál.

Tetemre hívom itt az elszakított Felvidék minden lelkészét, minden tanítóját, minden egyes lakóját: jöjjenek és tegyenek tanúságot, hogy zsarnok volt-e Dókus Gyula? Hogy elnyomta-e őket a Dókus Gyula által irányított megyei közigazgatás? Nem, erre a vádra nem lehet tanut kapni az elszakított zempléni részeken.

Dókus Gyula is ápolgatta ugyan a magyar kultúrának odafent a Kárpátok aljában elfültett gyenge hajtásait és őrtült a lelke, ha megjutalmazhatott egy-egy tanítót, aki eredményt tudott felmutatni a magyar nyelv tanításában, de zsarnok sohasem volt és nem engedett zsarnokoskodni másokat sem. Ellenkezőleg, szinte a tulságig azonosította magát azzal a végzetesen engedékeny kormányzati szelemmel, mely a mi nemzetiségi politikánkat irányította.

Nem erre a helyre való ennek a politikának a bírálata, de annyit talán csak szabad mondani, hogy a nemzetközi fórumokon demokráciáról és felszabadításról

szaváló új népribunok bizony egészen más és sokkal drasztikusabb kormányzati eszközökkel sietnek beolvasztani az uralmuk alá került magyarságot, mint amilyenekkel a Dókus Gyulák ápolták a hazaszeretetet nem magyar ajku testvéreink szívében.

És azt az elégtételt mindenestre kötelességünk itt is megadni végleg elköltözött alispánunk emlékének, hogy mi bátran bocsátjuk akár az egész világ ítéllete alá Nagyzemplénavármegye igazgatásának azt az időszakát, mikor Dókus Gyula volt az önkormányzat feje.

Nem féltjük sem magunkat, sem az ő emlékét a marasztaló itéletől. Dókus Gyula régi, kipróbált tradíciókat vett át kitünő elődeitől és szigorúan hűséges maradt azokhoz. A hagyományosan liberális magyar gondolkodás szövetneke mellett követte az őskönyvnyomdokát.

A római jogász kegyetlen tanítéltét: fiat justitia et pœreat mundus a zempléni alispánok — és ezek között Dókus Gyula — sohasem tették magukévá.

Itt másképp hangzott a közigazgatás legfőbb elve: fiat justitia ut ne pœreat patria...

A „patria”, a haza, a salus rei publicae — melynek fogalmához a Rákócziak és Kossuth Lajos földjén már régóta hozzátartozott a „salus miserae plebis contribuentis” fogalma is: ezek voltak a régi zempléni alispánok sacramentumai; ezeknek a szentséges fogalmaknak oltártűze világította be a Dókus Gyula pályafutását is.

A pálya immár végéhez ért, de a fény, melyet a buzgón élesztett oltártűz árasztott, nem hunyt ki. A fény megmaradt: „mengen” * előtte és megvilágítja neki az örökévalóság kapuját.

Kedves elköltözött alispánunk! Akiiken olyan sokszor és olyan büszke örömmel hordoztad körül tekintetedet, megint itt állanak előtted. Itt áll a tekintetes Törvényhatósági Bizottság és az engedelmis vármegyei tisztikar. A nagy tanácssterem, amelyben annyiszor zugott feléd az „éljen”, leszállott ide az udvarra, hogy még egyszer bizonyágot tegyen irántad érzett és most tájdalomba fult szeretetéről. Az ő nevében intézem Hozzád utolsó szavaimat:

Ha már Te is odaát vagy és — mint megígérted — szószólója leszel a magyar siralom-völgyében szenvedőknek, hiszem és hirdetem, hogy — feltámadunk!

És azután végig a Kazinczy uccán — a közönség sorsfala között elindult utolsó útjára Nagyzemplénavármegye utolsó alispánja.

A sirboltnál dr. Orbán Kálmán polgármester Sátoraljauhely város közönsége nevében vett búcsút a város diszpolgárától. Nemesveretű gondolatokban gazdag beszéde méltó kerete volt az elhunyt és szülővárosa közötti bensőséges kapcsolatoknak.

Azt, hogy milyen általános tiszteletben, nagybecsülésben részesült a b. e. Dókus Gyula, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy a gyászoló családhoz százával érkeznek a részvétnyilatkozatok az ország minden részéből, a társa-

* Ezt az igét Dókus Gyula mindig így használta.

dalom különféle köreiből. Azok között, akik kegyeletüknek, mélyeséges tiszteletüknek kifejezést adtak, a legelső között volt: gróf Bethlen István miniszterelnök, báró Wlassics Gyula, az országgyűlés Felsőházának elnöke, Scitovszky Béla belügyminiszter, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, a nagy Zemplénavármegyei Nagyzemlénya, báró Sennyey Pálné egész családjával, Széchenyi-Wolkenstein Ernő gróf és grófné, báró Waldbott Frigyes és neje Mária Alice kir. hercegnő, Ravasz László, Balthazár Dezső, Révész Kálmán ref. püspökök, Balogh Jenő volt igazságügyminiszter, Dréhr Imre, Darányi Kálmán, Blaha Sándor államtitkárok, Széll József főispán és neje, Benedek Sándor, a közig. bíróság másodelnöke és sokan mások.

Szüretünk küszöbén

Amennyiben e héten nagyon sokan megkezdik szüretüket, igen időszerű felvetnem *furmintunk kiválogatásának* kérdését! Ha u. i. figyelmesen megnézegetjük furmint tőkénket, tapasztalni fogjuk, amit régi szőlősgazdáink nagyon is jól tudnak, hogy azok egyik-másikán szép, nagy bogyoju, tömött fürtök, nagyon sok részén azonban többkevesebb apró bogyoval kevert kisebb-nagyobb fürtök, míg különösképen ez idén még több tőkén igen apró szemű, *madárkás, rongyos* fürtök találhatók.

Ezen különböző terméseket hozó tőkék között azután vannak olyanok — s ezt 15 éves rendszeres megfigyelés után állithatom — amelyek évente hol ilyen, hol olyan fürtöket teremnek s ilyformán több és pedig feltérképezés segélyével kijelölt tőkét nem lehetett biztos jötermőnek elfogadni.

És ezen jelenség nem is csupán csak az ugynevezett *változó* furmintnál volt tapasztalható! Már-már kilátástalannak látszott, hogy ebben a dologban rendet lehessen teremteni, míg azután az ideitavas s a szőlő viritásakor járt lehetetlen időjárás segítségünkre jött. Azt hiszem u. i., hogy amely tőke ez idén is kifogástalan és még hozzá sok fürtöt hozott, tehát nagy bogyoju, tömöttet, az kiállotta a legkeményebb próbát s így a természet segített kiszéleltálni a jó termést nyújtó, biztos furmint tőkét.

Sajnos, legalább a közvetlen megfigyeléseinkre szolgáló 15 holdas szőlőtelepünkön, melynek ugyan 4—5 holdja fagykárt szenvedett ez évben is, aránylag igen kevés ilyen biztos termésű furmint tőke található, mert a 40.000 db. tőkéből 100 darabot sem merek annak elfogadni! Sőt legjobban szeretném csupán azon 10 tőkéről elszaporítani a Tokajhegyalja szükségletét, amelyet másfél évtized óta akarva nem akarva folyton szem előtt lévén azok, annyiszor meg-

figyelhettem jó és bő terméseikkel. Erről a 10 tőkéről igen sok időbe kerülne annyi tőkét szaporítani, hogy azok vesszőjéből érdemleges mennyiségű oltványt lehessen készíteni, mert ha egy tőkéről 10 szál másfél méter hosszú beérett vesszőt számítok is s azok mindenikén 20 db. beotható rügyet, akkor is egy tőkéről 200 db, a tizről pedig csak 2000 db. fásoltvány állítható elő. (A kérdéses tőkék hajtásait t. i. nem csonkáztuk le karó magasságban, hogy minél hosszabb vesszőket nyerhessünk róluk.)

A 2000 oltványból, ha még oly biztos kezű munkások készítik is azokat, nem számíthatok többre, mint 1000 db.-ra, amelyekről ugyan a második évben már ismét szedhetünk oltásra való rügyeket, vékony ripáriák beoltására, mondjuk legalább 6000 db.-ot és így a harmadik évben már hatványozottan több és több oltványt készíthetünk. Közben minden évben az eredeti 10 tőkéről újabb 1000—1000 db. oltvány szaporítható.

Ha azonban ugyanezt minél többben megpróbálják, úgy legalább a saját szükségletükre előállíthatnak, avagy saját kiszéleltált vesszőjükből készíthetnek annyit, hogy hiányaikat már a biztos termést adó oltványokkal pótolhatják. Esetleg más birtokos társaiknak is segítségére lehetnek.

Mert mit is jelent ez?

Az említett tíz tőke egyikéről ma 23 fürtöt szedünk le, melynek sulya 2-270 kg.-ot nyomott, míg ezzel szemben egy másik, de kevert bogyoju tőke 23 fürtje 1-750 kg.-ot, egy madárkás tőke 23 fürtje pedig csak 1-5 kgot.

Vagyis ez azt jelenti, hogy egy kat. hold 4000 tőkéjéről, ha az t. i. mind tömött s nagy fürtöket hozó lenne, 90 mm., ill. a második esetben 70 mm., végül pedig 60 mm. termés lenne nyerhető. Ezzel szemben a must minősége a tömött fürtöknél mai napon mérve 17%, a közepesnél 17-20%, a madárkásnál 17-20%-ot mutatott klosterneuburgi mérő szerint. — Ugyanekkor egy hárslevelű tőkéről leszedett 23 fürt sulya 1 kg. 18-20%-os minőségben. És ez viszont egy kat. holdra 40 mm. termést jelentene. Mily messze vagyunk azonban ezen számoktól! Ha a négyféle mérés közepéért nyát veszem, amikor t. i. egy holdon egyforma lenne a tömött fürtű, fél madárkás, egész madárkás és hárslevelű tőkék száma, azaz mindenikből 1000—1000 tőke kerekén, akkor is egy tőkére átlag 1-6 kg. termés esne, ami k. holddanként 64 mázsát adna. Ebből pedig 50 hl. must lenne szűrhető! Mi az oka, hogy jóval kevesebb a termésünk? Először is a tulságosan sok hiány, majd a sok tengődő tőke, amelyeken szűken van a termés, azután a még sok beoltatlan ripária, vagy a még fiatalok pótoltások mérsékelt ho-

em jó és bő termésükkel. 10 tőkére igen sok lenne annyi tőkét szaporítani azok vesszőjéből érmenyiségű oltványt le-észíteni, mert ha egy tőszál másfél méter hosszú esszöt számítok is s azok én 20 db. beotható rüor is egy tőkére 200 db, pedig csak 2000 db. fás-llitható elő. (A kérdéses tásait t. i. nem csonkázró magasságban, hogy osszabb vesszőket nyer-roluk.)

O oltványból, ha még oly zü munkások készítik is nem számíthatok többre, 0 db.-ra, amelyekről ugyan ik évben már ismét szed ltásra való rügyeket, vé-áriák beoltására, mondjuk 6000 db.-ot és így a har-ven már hatványozottan több oltványt készithe-zenben minden évben az 10 tőkére újabb 1000-oltvány szaporítható.

zonban ugyanezt minél megpróbálják, úgy leg-saját szükségletükre elők, avagy saját kiszekeltált kből készíthetnek annyit, nyaiakat már a biztos ter-ó oltványokkal pótolhat-leg más birtokos társaik-egítségére lehetnek.

mit is jelent ez? ültett tíz tőke egyikéről fűrtöt szedünk le, melynek 270 klg.-ot nyomott, míg emben egy másik, de ke-nyóju tőke 23 fűrtje 1-750 egy madárkás tőke 23 fűrtje ak 1-5 klgot.

ez azt jelenti, hogy egy d 4000 tőkéjéről, ha az d tömött s nagy fűrtöket ne, 90 mm., ill. a máso-ben 70 mm., végül pedig . termés lenne nyerhető. remben a must minősége itt fűrtöknél mai napon 7%, a közepesnél 17-8%, rkásnál 17-8%-ot mutatott euburgi mérő szerint. — akkor egy hárslevelű tőké-edett 23 fűrt sulya 1 kg. os minőségben. És ez vi-gy kat. holdra 40 mm. ter-entene. Mily messze va-azonban ezen számoktól négyféle mérés középár-szem, amikor t. i. egy hol-gyforma lenne a tömött el madárkás, egész madár-hárslevelű tőkék száma, ndenikből 1000—1000 tőke , akkor is egy tőkére átlag termés esne, ami k. hol-64 mázsát adna. Ebből 50 hl. must lenne szür-Mi az oka, hogy jóval ke-a termésünk? Először is gosan sok hiány, majd a gódó tőke, amelyeken szü-n a termés, azután a még olatlan ripária, vagy a még ru pótlások mérsékelt ho-

zama Nagy mértékben a talaj ki-merültsége is.

Mai méréseim anyagát egy 1907-ben telepített, tehát 21 éves és ez idén különösképen megrakott tőkékkel bíró táblából szedtük. Figyelemmel voltunk arra, hogy mind a négy méréshez lehetőleg egyforma arányban kerüljenek a nagyobb és kisebb fűrtök.

Láthatjuk a mérési számadatak-ból, hogy a furmintok minőségénél csak tízfokokban van eltérés, míg a hárslevelű 1—1.5 fokkal edesebb. A mennyiségre nézve azonban jelentékeny különbség mutatkozik a tömött és nagybo-gyóju fűrtök javára, amelyeknél meg kell jegyezni, hogy 25%-ban rothadtak voltak, ami részben hátrányukra szolgálhat. Ez t. i. az utóbbi esők következménye!

A kiváló furmint tőkéknek csu-pán az említett tíz tőkére való elszaporítását csak példa kedvéért írgyaltam, mert hiszen végig a Hegyalján ilyen tőkét sokat lehet kijelölni. Inkább azt akartam ez-zel elérni, hogy nem szükséges mindenáron minél több tőkére rá-erőszakolni annak kiválóságát. Anélkül is célt érhetünk.

Léteznek u. i. — igen jól tudom — több olyan szőlők is, amelyekben sokkal kedvezőbb arányban találhatók a biztos ter-mésű tőkék és ha azok tulajdo-nosai szivesek lesznek velem kö-zölni az ideai szüret alatt *lekiis-meretesen* megjelölt tőkéknek meny-nységét, úgy én azokat törzsköny-vezni fogom, hogy e tekintetben tiszta képet nyerhessünk. Különö-sen hangsúlyozni kívánom, hogy a f. évi kijelölést tartom nagyon fontosnak s azt nem lenne szabad elmulasztanunk, éppen az elől említett szelektálás okából.

Meg kell tehát fehér rongyda-rabokkal jelölni, természetesen a leszedés előtt a minden tekin-tetben megfelelő tőkékét, vagyis azokat, melyeken sok és nagybo-gyóju fűrt van s igen kívánatos feltérképezni jövőre nézve, hogy t. i. alulról számítva a 10. sorban a 25. tőke pl. az, mely a kérdé-ses vesszők szedésére ki lesz új-ból jelölve, amennyiben nem vál-toztatta meg tulajdonságát. Magát a karót megfesteni, vagy meszelní azért nem lenne elég, mivel óv-hatatlan, hogy esetleges kidőléskor nem-e lesz az egy másik tőke mellé verve s nem a kijelölt tő-kéhez.

Látható tehát, mily végtelenül kívánatos termésátlagainknak nö-velése, mert csak akkor lehet ter-melésünk rentábilis, ha jól és ol-csón tudunk adni s így legalább is k. holdanként 20 hl.-nek és hozzá jó minőségűnek kell ter-menie.

Ekkor megtalálhatjuk számítá-sainkat, mert holdanként ha ala-csony árak mellett is 8—10 hl. ára mutatkozhat tiszta haszonként, így már egy 5 holdas szőlő is biztosíthatja egy szerényebb igé-

nyű család megélhetését. Persze autón akarni járni még akkor sem lehetne.

Ellenben a várva-várt és kiosztásra váró kölcsönhöz hasonló segítségekre nem lenne szükség.

Biztosra vehető ugyanis, hogy a még oly katasztrófálisnak festett magyar borértékesítés dacára sem maradhat eladatlanul a jó és olcsó *tokaji bor*.

Rendes és következetes, kiterjedt és alapos reklámmal még a leghaszontalanabb dolognak is nagy kelendőség biztosítható. Hát még a világhíres, valódi jó tokaji boritainak!

Csak egyszer egymásra találjon Tokaj Hegyalja érdekeltje, ak-
kor a magasabb hatalmaknak csak egy kevés jóindulatával, minden jóra fordul. — Erről azonban majd később!

Most még csupán arra mutatok rá, hogy furmintaink között nagy-on elvétve olyan tőkék is talál-hatók, amelyek termése egy és ugyanazonos körülmények között élő más tőkék termésével szem-ben korábban érik. Ha már most az ilyen tőkék virágzó fűrtjeit keresztezés (hybridálás) útján más korán érő szőlőfajtának himporá-
val termékenyítenők s az ekként származó bogyók magvaiból kitenyésztenénk olyan egye-deket, amelyek megtartották a furmintnak kívánatos s kiváló tu-lajdonságait, de a korán érő fajta korán érő tulajdonságával is bir-nának, így előállítható lenne olyan furmint szőlő, amely már akár talán szeptember közepére tulérett lehetne.

Hiszen ha a furminttal csaknem egyidőben virágzó Csabagyöngye, Madlaine, stb. szőlő jó fekvések-ben már július közepén élvezhe-tővé érik, vagy a klí. saszlák au-gusztusra rendre megernek, ugy-
semmi különös nem lenne abban, hogy október—november helyett már szeptemberben szüretelhet-nénk. Méltóztassék csak elkép-zelni, micsoda óriási nagy külön-b-ség lenne ez!

Ehhez persze a megfelelő hoz-zzáértésen kívül egyszerűet, am-bició és nagy-nagy türelem is szükséges.

Azonban semmi sem lehetetlen! Meg vagyok győződve róla, hogy vidékünkön, ahol nemcsak a bor, de minden más gyümölcs is olyan felséges zamatává érik, bőven élnek olyan nem mindennapi qua-litású egyének, akik közül néhá-nyan erre is kedvet fognak kapni.

A ma még szunnyadni látszó nagy erkölcsi erők máris ébred-
ezni kezdenek s ha legjobbjaink összefognak s munkára hívják fel elcsüggedt s szinte letargiában lévő érdekeltiségünket, úgy a talp-raállításunkkal, a nagy összefogá-sunkkal és hatalmas megmozdu-lásunkkal egy jobb jövő alapját fogjuk megvetni.

Igen tisztelt birtokosság!

Fogjunk össze és alakítsuk meg a „Tokajhegyaljai Szövetséget”! Tarcsl, 1928 október 15-én.

Hegedüs Sándor
ker. borászati főfelügyelő igazgató.

H I R E K

— **Az Országos Jegyzői Egyesület gyűlése.** A Községi és Kőrjegyzők Országos Központi Egyesülete október 23-án Buda-
pesten tartja rendes közgyűlését, amelyen többek között a közigaz-gatási reformjavaslattal, a községi háztartások katasztrófális kelyze-tével s a jegyzők okiratszerkesz-tési jogával fognak foglalkozni. Ezek a nagyfontosságú kérdések országos érdeklődés homlokterébe állítják a jegyzők országos gyű-lését, amelyen Zemplénvármegye jegyzői is képviseltetni fogják ma-gukat.

— **Vizvezeték akart Sárospatak.** Sárospatak képviselő-testülete már egy évvel ezelőtt el-határozta, hogy vízvezetékét épített, ami a községnek valóban első rendű szükségletei közé tartozik. Miután a községi vezetők azt ki-vánják, hogy a képviselőtestület-nek ezen határozata teljesedésbe is menjen, annak belátásával, hogy Sárospatak fejlődésének egyik leg-nagyobb akadálya a vízvezeték hiánya, újabb akciót indítottak a kérdés megoldása érdekében. Az akció eddigelé három megoldási módzat fölött medítal: házi ke-zelésben, magánvállalkozás útján való építkezéssel és végül az új-helyi vízművekhez való bekapcsolás útján megoldani a nehézség igérkező kérdést.

— **Orvosi hír.** Dr. Kerekes Lajos v. klinikai tanársegéd, szü-lész és nőgyógyász, rendelését Molnár István ucca 6. szám alatt megkezdte.

— **A SAC a másodosztály-ban.** A SAC beadvánnyal fordult az ÉLASzhoz, amelyben kérte, hogy mivel az első osztályban való benmaradását célzó fellebbezéseit az összes fórumok elutasították, adjanak módot neki arra, hogy utólag a másodosztályu bajnokság résztvevői közé léphessen és kérte, hogy ellenfeleit úgy sorsolják ki, hogy első mérkőzését már most vasárnap lejátszhassa. Az intéző-bizottság kivételesen helyt adott a kérelemnek és felhívta a SAC-ot, hogy elmaradt mérkőzéseinek ter-minusában ellenfeleivel egyezzen meg.

— **Borhamisítási ítélet.** A tokaji járás főszolgabírája kih. 164/1927. számú jogerőre emel-
kedett ítéletével Weisz Jakabné korcsmáros, tarcali lakost azért, mert a korcsmájában 11% viz hozzáadásával meghamisított bort hozott forgalomba illetve mért ki a fogyasztók részére, 10 napi el-zárással és 26 pengő mellékbün-tetéssel sújtotta.

— **Villanyfűző, vasaló és** mindenféle áramfogyasztó készülékeknek az új feszültségre való átalakítását elvállaljuk. A költséget csak utólag tudjuk megállapítani, mert a bpesti gyár is csak meg-tekintéskor mondhat árat. Min-den valószínűség szerint kisebb készülékek 5—10 P-nél többre nem fognak kerülni. A készülékeket kér-jük üzletünkben átadni. *Közművek.*

— **Díjmentes oktatást ad** vevőinek himzésben tömésben és varrásban tanfolyamain a Singer varrógép részvénytársaság. Fi-gyeljen minta-készítményeinkre kirakatainkban. Sátorajauhely Rakóczi u. 19.

MODIANO

SZIVARKAPAPIR ÉS HÜVELY

S. D. Modiano

SZÍNHÁZ.

Alapi Nándor „Országos Kamara Színháza” harmadik napja tart előadásokat Ujhelyben.

Alapi Nándor mint igazgató megérdemli, hogy örömmel és elismeréssel köszöntsük őt, mert nehéz munkát végez és nehéz kötelességet teljesít.

Maroknyi kis csapatával az ő, és új klasszikus írók, a világ és a magyar szellem zsenieinek tudását és mondanivalóit tárja elénk ezen a néhány estén.

Megfelelő milió és megfelelő kellékek hiányában, tehát a daraboknak csaknem nélkülözhetetlen alafestő eszközei nélkül, magát a nyers eszmét rajzolja elénk — és még így is föltétlen művészi nyujt.

Vendégjátékuk első estéjén Herczeg Ferenc nívós vigjátékát, az „Ezredest” mutatták be. A darab rövidre szabott női főszerepét Ditrői Ica játszotta jóleső közvetlenséggel, édes grációzással és biztos fölényvel. Unalmas a dícséret, ezért nem dicsérhetem a darab másik két női szereplőjét, Mágori Dórát és Gyarmathy Anikót, hanem a legnagyobb őszinteséggel ismerem el nagyvonalu művészetüket.

A címszerepet Alapi Nándor játszotta. Itt meg kellene állani egy percre. A játéknak ez a biztonsága, az indulatok, érzések és gesztusok leegyszerűsített természetessége nem színészi produkció, hanem már szinpadra átmentett, unalmassá váló élet. Egy kisigényű szerepet Farkas Endre markáns művészete emelt az érdeklődés középpontjába, míg két epizódfigurában Bíró László és Miskey József öntötték életerőt.

A második estén Csathó Kálmán nagyszerű vigjátéka „A házasságok az égben kötöttek” került előadásra. — A nagy szerepek és nagyszerű alakítások estje volt ez. Csupa szín és finom humor. Asszonyok furfangos harca a férfiért és férfiak kétségbeesett futása az élet örök édes járma, az asszonyok elől. Az előadás biztosabb és élénkebb volt, mint előző este. Az első felvonás kissé vontatott és fásaszó asszonyi tanácskozás és futó perpatvar jelenetétől eltekintve, pompás iramban lendült a játék. Mihályi Mária személyében kitűnő

művész-asszonyt ismertünk meg. Malvinka, az ügyetlen és tehetetlen, férjvagyó mondanivalóit színes eredetiséggel élénkítette meg Witt Böske és Farkas Endre, mint Szoby még tetézte az előbbi estén aratott sikereit. Bíró László minden szavával és mozdulatával élénk derűtséget keltett, bár inkább egy becsipett ifjanc hatását keltette, mint egy ügyefogyott, gyámolatlan, félszeg gavallérét. Bánhidya László az Ezredestbeli gyenge alakításáért kitűnően kárpótolta a közönséget. Érdekes egyéniség volt Miskey József, mint Domokos.

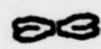
És külön sorokban kell megemlékezni Tuboly Lujzáról (Irma), aki megjelenésével, hangjának finom zengésével és mozdulatainak meleg tompaságával, átélésével tulajdonképpen a darab levegőjét, lendületét és művészi mivoltát jelentette.

Az Országos Kamara Színház társulata az igazi művészetet szolgálja, munkája komoly művészi munka és eredménye becsületes művészi eredmény: az elismerés.

Sz. Gy.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetési díj: 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fill. Vastagabb betű két szóznak számít. — Többszöri hirdetés esetén (szövegváltozás nélkül) 25% árkedvezmény. Az apróhirdetés díja a feladáskor fizetendő, vidékről bélyegben is beküldhető.

GROSZ SOMA CUKRÁSZDÁJÁBAN minden pótanyagtól mentes, tiszta teavajjal készített, izletes tortát és süteményt kap. Szolid árak, figyelmes kiszolgálás!

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR a hirlap-pavillonban.

Gr. Széchenyi-Wolkenstein Ernőné bodrogkeresztúri kertészetében az eladásra kerülő gyümölcsfák október közepétől, kedden és pénteken megtekinthetők és készpénz fizetés mellett a helyszínen átvehetők.

Írásbeli megrendelések sorrendben — utánvétellel — eszközöltnek, a csomagolás felszámításával. — Kivánságra árjegyzék küldetik. Egységes ár: magas, félmagas és kiválóan szép törpefa P 1.60 Kétkaru fűzér P 2.—

Saját választásomra bizott collectió:

3 nyári, 3 őszi és 6 téli legjobb almafajokból összeállítva P 17.—
3 nyári, 6 őszi és 3 téli legjobb körtefajokból összeállítva P 17.—

BORRAKTÁROZÁS, mintaszerű borkezelés az **ÁLLAMI KÖZPINCÉBEN**. Szüreti kölcsönhordók kölcsöndíj ellenében. Kezelésre mustot is átveszünk. — Hordó és palackokban tetszés szerinti mennyiségben (kicsiben is) asszu, szamorodni és asztali borok mindenkor kaphatók. 8-3

DOMENYIK rendelésre készült cipői minőség és olcsóságban utolérhetetlenek. Kedvező fizetési feltételeket nyújthatok t. vevőimnek. Fő ucca 10.

BÉRAUTÓ. Telefon: 73. Három személyautóm és teherautóm állandóan úgy éjjel, mint nappal a m. t. közönség rendelkezésére áll. **Tárczy Jókai** ucca.

KIADÓ a Központi kavéház épületben egy üzlethelyiség, az emeleten egy modern nagylakás. Érdeklődni a Kossuth házban a háztulajdonosnál.

Legszébben fest, tisztit
özv. Rakovszky Sándorné helmfestő
Bercsényi ucca 5. szám

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedvező fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Sátoraljaújhely
Rákóczi ucca 19

GOSZTONYI HUSCSARNORÁBAN

Miskolc, Városház tér 22.
20% árleszállítás!

Párizsi	—	—	P 2.60 fill.
Vadász	—	—	3.—
Krinolin	—	—	2.60
Nyári szalámi	—	—	4.—
Téli szalámi	—	—	6.—
Mortadella	—	—	4.—
Szafaládé nagy 11 dgr.	—	—	0.26
Bécsi nagy	—	—	0.26
Bécsi és szafaládé kicsi	—	—	0.20
Hidegmájás	—	—	3.—
Pástétom	—	—	3.—
L. r. sertéshus kolbász	—	—	2.60
Marha- és sertéshus kolbász	—	—	1.30
Száraz sertés-kolbász, szalámi módra készült	—	—	4.—
Prágai módra készült gyögysonka	—	—	7.—
Gépsonka	—	—	6.—
Kassai sonka	—	—	4.—
Rollsonka	—	—	3.80
Sajt	—	—	2.50
Császárhús	—	—	5.—
Karaj	—	—	4.—
Csülök	—	—	3.—
Oldalás	—	—	2.60

Hentesáruim
1924-ben aranyéremmel kitüntetve
Gosztónyi József.

MEGHÍVÓ!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel
Park Nagyszálló
Budapest, VIII. Baross-tér 10
mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból, (Kitűnő házi konyha)

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról **Nálunk otthon érzi magát!**

Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. — Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

Nyomdahelyiségünk

Vármegyeház II-ik udvar első emelet.

SZABÓ PÁLNÁL semmi sem drágább mint másutt, sőt mindent nála vásárolhat legolcsóbban! **Telefon 126.**